

Congres 9 mei 2006 | Amsterdam, de Meervaart

Kan ik even binnenkomen?

Kansrijke programma's en methodieken
voor gezinsgerichte interventies
in de Jeugdzorg

De effectiviteit van thuiszorgmethodieken: de wereld na Savanna

Prof. dr. Jan Janssens

Sectie Orthopedagogiek: gezin en gedrag

Radboud Universiteit Nijmegen

Is het alleen Savanna?

- Roermond
- Tolbert
- Het hoofdje van Nulde
- 360.000 kinderen fysiek geweld
- 30.000 meldingen bij AMK

- En toch gaat het met 85-90% van onze kinderen goed

Inhoud lezing

- Wat deden we in het verleden?
- Wat doen we nu?
- Is dat optimaal?
- Waarom niet?
- Wat kunnen we beter doen?

Gedragsproblemen en opvoeding

- Er is een relatie
- Die is niet sterk
- Is in twee richtingen te interpreteren
- Politici vaak eenzijdige interpretatie
- Dus pleidooi voor verplichte oudercursussen

Verplichte oudercursussen?

- Onzin
- Cursussen hebben gering effect
- Vooral nuttig voor primaire preventie
- Dweilen met de kraan open bij multiproblemegezinnen

Aanpak multiprobleemgezinnen vroeger

- Eerder uithuisplaatsen jongeren
- Bezwaren:
 - Heeft weinig effect op jongeren
 - Past niet volgens gehechtheidstheorie

Nieuwe aanpak

- Zo, zo, zo, zo beleid
- Intensieve ambulante gezinsbehandeling
- Waarom meer effect verwacht?
 - Kind bij behandeling betrokken
 - Aanpak risico- en protectieve factoren
 - Empowerment

Werkt die nieuwe aanpak?

- Na afloop van FF, IGB minder gedragsproblemen, minder opvoedingsbelasting en minder gezinsproblemen
- Na afloop VHT minder opvoedingsproblemen
- MAAR.....

Werkt die nieuwe aanpak?

- Na afloop lijken gezinnen nog steeds meer op klinische dan op normale gezinnen
- 12 van de 59 kinderen alsnog uit huis
- 92 vormen van intensieve ambulante gezinsbehandeling
- 17 onderzocht op effectiviteit
- Redelijke effectgroottes wat betreft externaliserend gedrag en opvoedingsbelasting
- Maar gezinnen nog steeds meer klinisch dan normaal

Werkt die nieuwe aanpak?

- Na Families First vaak Intensieve Gezinsbegeleiding
- Na Videohometraining vaak Intensieve Gezinsbegeleiding

Nieuwe vragen?

- Zetten we op tijd de juiste methodiek in?
- Waarom zo terughoudend over uithuisplaatsing

Uithuisplaatsing

- Na Savanna meer adviezen kind uithuis te plaatsen
- Welk belang speelt daarbij een rol? Dat van de kinderen, dat van de ouders of dat van de hulpverleners?
- Belang kind moet centraal staan

Criteria voor uithuisplaatsing

- Sterk afhankelijk van individuele hulpverlener of team van hulpverleners
- Het lijkt wel toeval of kind wel of niet uithuis geplaatst wordt
- Kinderen en gezinnen die tijdens of na intensieve gezinsbegeleiding uithuisgeplaatst zijn, hadden bij aanvang van die hulpverlening al meer problemen
- Cumulatie van risicofactoren moet criterium zijn

Wat is de juiste methodiek?

- Vele methodieken
- Grote verschillen in duur en intensiteit
- Vergelijkbare effecten
- Stop met die veelheid
- Kies voor EEN aanpak
- Hulp aan Huis
- Ontwikkel daarbinnen varianten

Nodige aanpassingen

- Betrek het kind meer bij de behandeling
- Doe dat ook met de school
- Ben directiever
- Te veel small talk
- Werk met protocollen
- Richt je meer op control en minder op compassion

Waarom doen we die aanpassingen niet?

- We zijn te verliefd op onze little darlings
- Er is geen cultuur van evidence based werken
- We hebben geen traditie om beslissingen op resultaten van valide meetinstrumenten te baseren
- We hebben vooroordelen wat betreft invoegen in een gezin
- We denken nog steeds dat alle ellende door ouders veroorzaakt wordt

Systemeveranderingen

- Het soms falen van de hulpverlening is niet alleen aan de hulpverlening zelf te wijten
- De caseload is te groot
- Werk met drang, niet met dwang
- Motiveer ouders en kinderen

Preventie

- Ook die is nodig
- Organiseer preventie plaatselijk

De taak van politici

- Subsidieer niet langer goed bedoelde projecten die niet evidence based zijn
- Heb begrip voor de druk waaronder hulpverleners moeten werken
- Ga niet direct bleren bij Barend en van Dorp

Taak Kinderbescherming

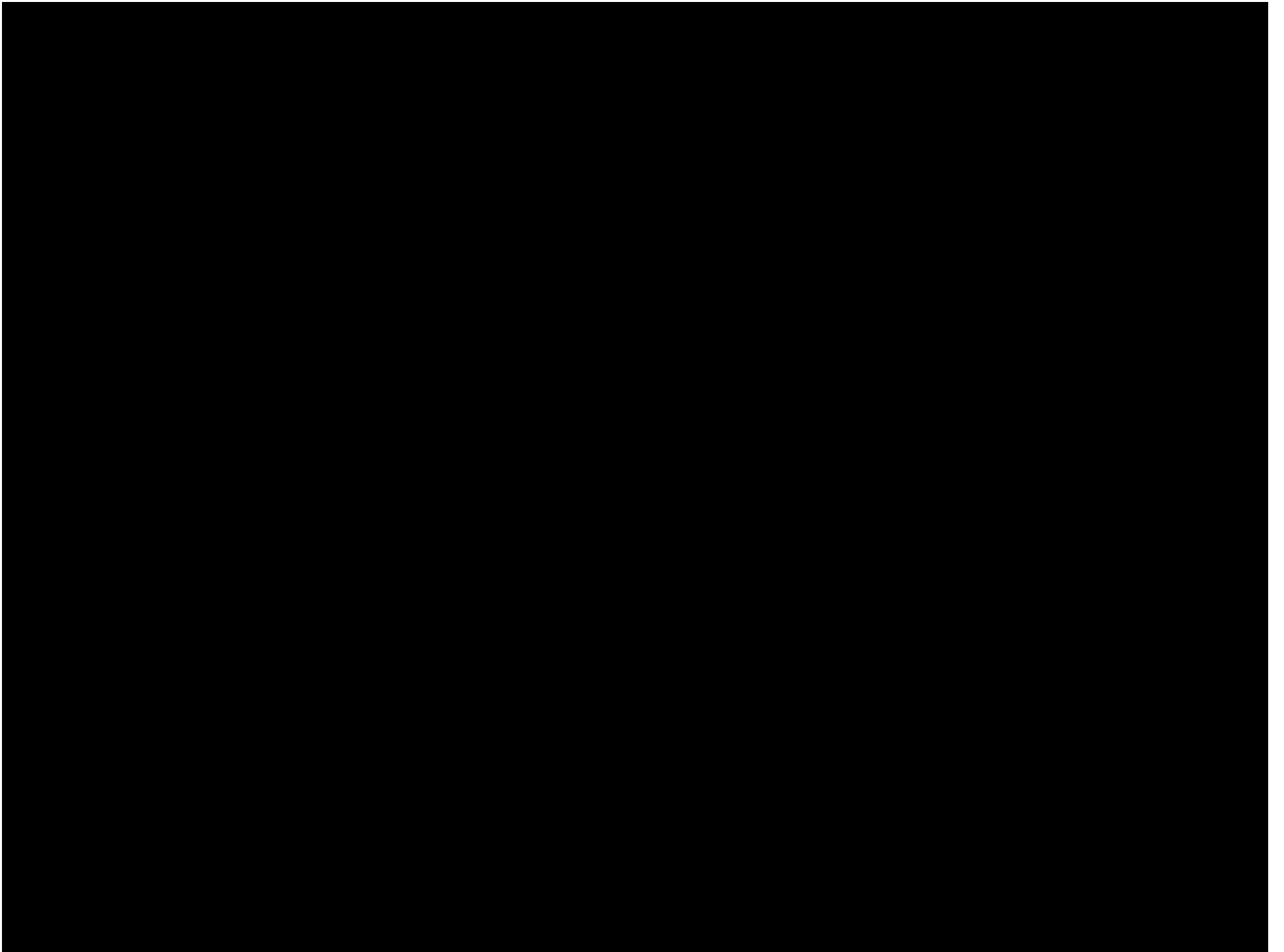
- Minder nadruk op compassion benadering
- Laat belang kind prevaleren
- Werk met valide meetinstrumenten

Taak jeugdhulpverlening

- Vergeet de eigen little darlings
- Kies voor evidence based programma's
- Werk samen met andere instellingen onder leiding van een gezinscoach

Wat levert dit alles op?

- Minder Savanna's
- Een meer effectieve werkwijze
- Minder wachtlijsten
- Meer gemotiveerde gezinnen
- Meer arbeidsvreugde bij hulpverleners
- Minder gedragsproblemen, minder opvoedingsbelasting en minder gezinsproblemen

Het GEZIN

Arjan Bolt

centraal

Handboek voor ambulante hulpverleners